

14.2.2014 Primorske novice

Stran/Termin: 24

Naslov: Ko izbrisani dobijo obraz

Naklada: 21.000,00

Avtor: PETRA MEZINEC

Površina/Trajanje: 252,69

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: POROČILO

Gesla: PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ, VESNA JEVIKAR, DARJA REICHMAN,

Prešernovo gledališče je z 25.671, predstavo o izbrisu, gostovalo v Sežani

Ko izbrisani dobijo obraz

“Vaše osebne izkaznice, prosim,” so na vходу v dvorano pozivali igralci Prešernovega gledališča Kranj. Največja izguba je izguba možnosti identifikacije. Identifikacija naredi človeka, je prvo sporočilo predstave 25.671. Drugo pa, da smo za izbris, ki se je zgodil prav toliko posameznikom, krivi prav vsi. Predstava je minuli ponedeljek gostovala v sežanskem Kosovelovem domu.

SEŽANA ▶ Čeprav je od premiere minilo že skoraj eno leto, predstava 25.671 ne izgublja ostrine, naboja in moči. Pa ne le zato, ker je živa in interaktivna, marveč, predvsem zaradi tega, ker neizprosno postavlja neprijetna vprašanja, ki se jim, vsaj tisto uro in pol, kolikor traja predstava, ne moreš izogniti.

25.671 v režiji Oliverja Frlića je marsikomu, tudi v Sežani, pustila nelagoden občutek. Ne le zaradi glasne glasbe, kričanja in “siljenja v sodelovanje”, ampak tudi zato, ker je gledalec v dvorano vstopil z zavedanjem, da je dober in sočuten človek, zapustil pa jo je malo manj prepričan v svojo nedolžnost. Ozaveš se, kako zelo malo ve(mo) o izbrisanih. “Kje ste bili leta 2004, ko je bil referendum in za kaj ste glasovali?” so se med seboj kregali igralci Vesna Jevnikar, Darja Reichman, Miha Rodman, Aljoša Ternovšek, Borut Veselko, Matjaž Višnar, Maja Frančeskin, Bojan Stojanov in Kaja Krnić.

Prek zgodbe družine, ki je bila leta 1992 ena od mnogih izbrisanih, spoznavamo

dve plati. Prvo, slovensko, ki je nočemo slišati, a se v izjavah hočeš nočeš prepoznavamo. “Potrebovali smo stanovanje. Saj so si sami krivi. Ne, jaz nimam nič proti njim, ampak naj si že enkrat uredijo dokumente.

Je res tako težko govoriti slovensko? Jaz že nisem nič kriva, njegovi otroci so se pričeli čudno obnašati,” večkrat slišimo v predstavi. “Slovensko plat zgodbe” režiser sooči s pretresljivo pripovedjo ene od mnogih iz-

brisanih družin. “Kam naj bi šla? Saj sem se tukaj rodila. Tu sem se zaljubila. Nič nimam z Bosno,” pravi hčerka. “Ne razumem. Pravijo, da mi ne delamo. Jaz sem vedno delal. Trdo in pošteno,” dodaja oče. “Hudo mi je bilo in

mi je še. Odšla bi, res bi odšla, ampak nismo imeli kam iti,” se izpove mati. Četrtega člana, sina in brata, ni več z njimi. Pritiskov-okolice preprosto ni zdržal.

Oliver Frlić in njegova ekipa grede še dlje. “Kaj pa ste vi naredili za izbrisane?” na koncu povprašajo še gledalce. Denar, ki so ga zbrali v Kosovelovem domu se je nabralo približno 70 evrov - bodo poslali na vlado. V slabem letu so skupaj z gledalci zbrali že več kot 4000 evrov, in jih namenili za odškodnine izbrisanim. Predstava se konča s pozivom gledalcem, naj uničijo osebne dokumente. In ko si oddahne, da je predstava konec in da mora le še po osebni dokument na oder, nanj zakorakajo trije člani družine, le ene od mnogih izbrisanih. Ko izbrisani dobijo obraz, prav nihče ne more več pobegniti. **PETRA MEZINEC**

Prizor iz predstave 26.671 v režiji Oliverja Frljića

Foto: Petra Mezinac